

חַת־ת לַיּוֹם שֵׁשִׁי פְּרֻשֵׁת שְׁמוֹת עֵרַב שַׁבַּת קוּדֶשׁ י"ז טַבַּת, ה'תשפ"ה

מְקַדֵּשׁ לְמַעַן בְּטַחֲוֹן יוֹשְׁבֵי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
"אֶרֶץ אֲשֶׁר תִּמְיַד עֵינֵי ה' אֶלְקֵיךָ בְּה"

מעוניינים להקדיש לזכות יקירכם? צרו קשר kidschitas.he@gmail.com

חַמֵּשׁ / שִׁישִׁי עִם רִשִׁי

ה' החליט שהגיע הזמן שהסבל של בני ישראל במצרים יסתיים. הוא בחר במשה רבנו למלא את השליחות החשובה של הוצאת בני ישראל ממצרים. ה' דבר למשה מהסנה הבועה, ושכנע אותו לקבל על עצמו את האחריות. משה לבסוף נעתר והסכים לקבל על עצמו את השליחות.

משה הבטיח ליתרו שלא יעזוב את ארצו ללא רשות לכן לפני שיצא לדרך בקש רשות מיתרו לרדת למצרים, ויתרו הסכים.

משה חשש שדתו ואבירם שהלשינו עליו בזמנו לפרעה, ינסו להרע לו אבל ה' אמר לו שהם עכשו עניים והם לא יוכלו להפריע לו.

משה הרכיב את בני משפחתו על החמור, שהשתמשו בו לעקדה (באותו חמור, ישתמשו כשמשוח יבוא) והם התכוננו לרדת למצרים.

ה' אמר למשה להשתמש בסימנים המיוחדים שנתן לו, לפני פרעה, אבל עליו לדעת שפרעה לא ישמע לו. משה צריך לומר לפרעה שכדאי לו לשמע, אחרת הוא יענש!

למשה וצפורה נולד תינוק, אליעזר, לפני הנסיעה. משה ידע שהוא לא יכל לערוך לו ברית בגלל שזה לא בטוח לצאת למסע גדול מיד אחרי ברית. אבל כשהם היו קרובים למצרים, במקום למול אותו מיד, משה קדם כל סדר להם מקום לישון. ה' לא שמח על כך! ה' שלח מלאך שנראה כמו נחש, כדי לבלע את משה! צפורה הבינה שזה בגלל הברית, ולכן לקחה אבן חדה ומלה את אליעזר מיד, והמלאך הסתלק.

ה' אמר לאהרן לפגש את משה במדבר, והוא אכן פגש אותו בהר סיני. משה ספר לאהרן לשם מה הוא מגיע למצרים, והם הלכו יחד. אהרן לא חשב שצפורה והילדים צריכים גם הם להגיע למצרים, לכן משה שלח אותם חזרה למדין.

מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶסְפוּ אֶת הַזְקֵנִים – מִנְהִיגֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל. אַהֲרֹן חִזַּר עַל דְּבָרֵי מֹשֶׁה, וְהֵם הִרְאוּ אֶת הַסִּימָנִים הַמֵּיֻחָדִים. אֲפֹלוּ שֶׁהַגְּלוּת הִיְתָה כָּל כֶּף קֶשֶׁה, בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֶאֱמִינוּ מִיַּד שֶׁה' עֹמֵד לְהוֹצִיא אוֹתָם מִהַגְּלוּת, וְהֵם הִשְׁתַּחֲווּ בְּדִי לְהוֹדוֹת לֵה'.
תְּהִלִּים / יוֹם י"ז לַחֲדָשׁ פָּרְקִים פ"ג- פ"ז

פָּרַק פ"ה הוּא פָּרַק שֶׁנֶּאֱמַר עַל יַדֵּי בְנֵי קִרְחַ (וּבְהַמְשָׁךְ הַתּוֹסֵף לַתְּהִלִּים עַל יַדֵּי דָוִד הַמֶּלֶךְ), כִּנְבוּאָה וְתַפְלָה עַל הַגְּלוּת הָאֲרָכָה שֶׁעַל הַיְהוּדִים לַעֲבֹר. בְּפָרַק זֶה אֵנוּ מִבְּקָשִׁים מֵה' כְּמוֹ שֶׁהוֹצִיא אוֹתָנוּ מִהַגְּלוּת בְּעֵבֶר, שִׁיּוּצִיא אוֹתָנוּ מִהַגְּלוּת שׁוֹב וְיָבִיא אֶת מֹשִׁיחַ.
בְּפָסוּק י"א נֶאֱמַר "חֶסֶד וְאֱמֶת נִפְגְּשׁוּ, צְדָק וְשְׁלוֹם נִשְׁקוּ". הֵאֵם אַתֶּם חוֹשְׁבִים שֶׁמִּדְּבַר כָּאֵן עַל אָדָם בְּשֵׁם חֶסֶד שֶׁפָּגַשׁ אֶת חֲבֵרוֹ אֱמֶת בַּחֲנוּת וְאָדָם בְּשֵׁם צְדָק שֶׁנָּתַן נְשִׁיקָה לְחֲבֵרוֹ מִשְׁכָּבֵר הַיָּמִים שְׁלוֹם?
הַמְדַרְשׁ מְסַפֵּר שֶׁאֲכֹן מִדְּבַר כָּאֵן עַל שְׁנֵי אֲנָשִׁים (אֲבָל לֹא בְּשֵׁמוֹת הָאֵלֹהִים) חֶסֶד הוּא אַהֲרֹן וְאֱמֶת הוּא מֹשֶׁה.

מִדּוּעַ אַהֲרֹן מְכַנֶּה חֶסֶד וּמֹשֶׁה מְכַנֶּה אֱמֶת? בְּגַלְל שֶׁמֹּשֶׁה רִבִּינוּ הֵבִיא אֶת הַתּוֹרָה, תּוֹרַת אֱמֶת לְעַם יִשְׂרָאֵל. אַהֲרֹן נִקְרָא חֶסֶד בְּגַלְל שֶׁאֵהָב כָּל יְהוּדִי וְקָרַב אוֹתוֹ לַתּוֹרָה.
מֵה קוֹרָה כְּשֶׁהֵם נִפְגְּשִׁים?

זֶה לֹא תַמִּיד קָל לִיהוּדִי לְקַבֵּל אֶת אֱמֶתוֹת הַתּוֹרָה. לְמַשָּׁל, אִם אַתֶּם אוֹמְרִים לְיֶלֶד יְהוּדִי שֶׁפָּגַשְׁתֶּם בְּגִנְיָה, שֶׁהַשׁוֹקוֹלֵד שֶׁהוּא אוֹכֵל אֵינוֹ כֶּשֶׁר וְזֶה לֹא טוֹב לְנִשְׁמָה שְׁלוֹ לְאָכֵל אוֹתוֹ, זֹה הָאֱמֶת! אֲבָל הַיֶּלֶד הַזֶּה לֹא יִנְסֶה בְּכָלֵל לְהִקְשִׁיב לָכֶם כָּל כֶּף מֵהָרָ, הוּא אוֹהֵב אֶת הַשׁוֹקוֹלֵד!
אוּלָם בְּעֵזְרַת חֶסֶד אֲפָשֶׁר לְהִרְאוֹת לוֹ שֶׁיֵּשׁ לָכֶם חֲפִיסַת שׁוֹקוֹלֵד כְּשֶׁרָה לֹא פְחוֹת טְעִימָה, אַתֶּם יְכוּלִים לְהַתִּידֵד אוֹתוֹ וּלְהִרְאוֹת לוֹ שֶׁלֹא כָּל כֶּף קֶשֶׁה לְשֹׁמֵר עַל כְּשָׁרוֹת.
כֶּף נִפְגְּשִׁים הַחֶסֶד וְהָאֱמֶת, עַל יַדֵּי שְׁמוּשׁ בְּחֶסֶד אֲפָשֶׁר לַעֲזֹר לְאֲנָשִׁים לְהִבִּין אֶת הָאֱמֶת.
לָכֵן ה' בִּקֵּשׁ מִמֹּשֶׁה וְאַהֲרֹן יַחַד לְהוֹצִיא אֶת הַיְהוּדִים מִהַגְּלוּת. קִדְּם כָּל צָרִיף שֶׁאַהֲרֹן יִנְהִיג אוֹתוֹ בְּדִי שִׁיְהִיו מוֹכְנִים לְלַמֵּד אֶת הַתּוֹרָה וְאַחֵר כֶּף מֹשֶׁה רִבִּינוּ יְכוּל לְתַת לָהֶם אוֹתָהּ עַל פִּי הָאֱמֶת.
הֵאֵם תּוֹכְלוּ עַל פִּי הַסֵּפֶר זֶה לְהִבִּין אִיךְ צְדָק וְשְׁלוֹם נִשְׁקוּ הֵם אוֹתוֹ דְּבַר?

תְּנִיָּא / לְקוּטֵי אֲמָרִים פָּרַק י"ב (י"ז טַבַּת שְׁנָה פְּשׁוּטָה)

הָאֵהָבָה הַחֲזָקָה שֶׁל הַבִּינוּנִי לֵה' נַעֲלַמַת אַחֲרֵי הַתַּפְלָה, אִם כֵּן, בְּמָה מוֹעִילָה הַתַּפְלָה?
מִחוּ שֶׁל הַבִּינוּנִי לֹא שׁוֹכַח כָּלֵל עַל אֵהָבְתוֹ לֵה'! בְּגַלְל שֶׁהוּא זוֹכֵר זֹאת, יֵשׁ לוֹ הַכַּח לְבַחֵר וְלֹא לְאֲפָשֶׁר לְגוֹף שְׁלוֹ לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּלְבוּשִׁים (מִחֻשְׁבָּה דְּבוּר וּמַעֲשָׂה) שֶׁל הַנֶּפֶשׁ הַבְּהִמִית! בְּמִקּוּם זֶה הוּא מִשְׁתַּמֵּשׁ רַק בְּלְבוּשִׁים שֶׁל הַנֶּפֶשׁ הָאֱלֵקִית. וְחֻשָּׁב, מִדְּבַר אוֹ עוֹשֶׂה מֵה' רוּצָה!
חֲשְׁבוּ עַל כְּתִיבָה עַל גְּבִי נִיר עִם עֶפְרוֹן. אִם אַתֶּם כּוֹתְבִים מֵאֵד חֲזָק, מִמֶּשׁ חוֹרְטִים, אֲפֹלוּ אַחֲרֵי שֶׁתִּמְחַקוּ אֶת מֵה שֶׁכְּתַבְתֶּם, עֲדִין תּוֹכְלוּ לְרִאוֹת שֶׁהִיָּה כְּתוּב שֵׁם מִשְׁהוּ קִדְּם! הָאֵהָבָה הַחֲזָקָה לֵה' הִלְכַת אַחֲרֵי הַתַּפְלָה, אֲבָל לֹא נַעֲלַמַת!

לְמִרוֹת שֶׁהַנֶּפֶשׁ הַבְּהִמִית אוֹהֶבֶת לְנִטֵּעַ רַעִיוֹנוֹת לֹא יָפִים בְּמִחַ שְׁלֵנוּ, הַבִּינוּנִי יְכוּל לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּמִחַ שְׁלוֹ וּלְהַחֲלִיט לֹא לְחַשֵּׁב עַל הַדְּבָרִים הָאֵלֹהִים! מִחֻשְׁבָּה עַל עֲבָרָה, גַּם הִיא עֲבָרָה, וְהַבִּינוּנִי לְעוֹלָם לֹא עוֹשֶׂה עֲבָרָה.

בִּינוּנִי גַם לֹא חוֹשֵׁב דְּבָרִים לֹא יָפִים עַל אֲנָשִׁים אַחֲרִים. תִּכְפֹּר וּמִיָּד כְּשֶׁהַנֶּפֶשׁ הַבְּהִמִית מְנַסֶּה לְגָרֵם לוֹ לְקַנָּא, לְכַעֵס אוֹ כָּל רָגֶשׁ אַחֵר לֹא רְאוּי, הוּא מְחַלֵּט שְׁלֹא לְחַשֵּׁב עַל זֶה! בְּמִקּוּם לַעֲשׂוֹת דְּבָרִים כְּמוֹ

אדם שמקנא או כועס, הבינוני משתמש בגוף שלו לעשות ההפך! במקום לכעס, הוא מתנהג יפה! במקום לקנא, הוא שמח!

בדיוק כמו יוסף הצדיק, למרות שהאחים שלו מכרו אותו, הוא הבין שזה מה' ולכן התנהג אליהם יפה במצרים.

היום יום / י"ז טבת

בשנה שבה נכתב "היום יום", היה זה "ליל ניטל".

הרבי אומר שלא לומדים תורה בליל ניטל, בגלל שיש הרבה קלפות בעולם ואיננו רוצים לתת להם חיות.

היו בחורים שכל כך אהבו ללמוד תורה עד כדי שלא יכלו להפסיק בליל ניטל. הרבי הרש"ב לא היה שבע רצון מהבחורים האלו. האהבה שלנו ללמוד התורה לא צריכה להיות רק מפני שאנו אוהבים ללמוד, אלא מפני שכך ה' רוצה. לכן, בלילה שבו ה' רוצה שלא נלמד, עלינו לשמח מכך שלא לומדים. תשמעו ספור ברעיון דומה:

פעם היו שני חסידים שהשליכו לפלא בשל קיום מצוה. הכניסו אותם לחדר גדול מלא עצירים נוספים. בפנות החדר עמדה חבית שבה השתמשו האסירים כחדר נוחיות. היתה זו שעת צהרים וחסיד אחד אמר שזה הזמן להתפלל מנחה. "אולם אינך יכול להתפלל כאן" אמר חברו "החבית הזו בפנה מדיפה ריח לא נעים ובשלחן ערוך נאמר שאסור להתפלל בחדר שהריח בו לא טוב". החסיד השני היה מאד עצוב. "לא מספיק שהשליכנו לפלא, אפילו אין ביכולתינו להתפלל מנחה?"

אל תתעצב, אמר החסיד השני "אותו ה' שצוה עלינו להתפלל מנחה מידי יום גם צוה עלינו שלא להתפלל אם אנחנו נמצאים בעל כרחנו במקום כזה. לכן היום אנו עובדים את ה' על ידי שלא מתפללים". הדבר גרם לשני החסידים לשמחה כל כך עצומה שהם החלו לקפץ, לרקוד ולשיר סביב החבית הקטנה. הם חגגו את העבודה שהם עובדים את ה' בבית הסהר. כאשר הסוהרים שמעו את השירה, הם אצו רצו לתוף תא הפלא כדי לראות מה קורה... "זה היהודונים האלה שם" אמר שומר אחד לרעהו "הם הצביעו על החבית וכעת רוקדים סביבה" השומרים מאד בעסו! "הם אוהבים את החבית, בא נקח להם אותה" והשומרים הוציאו את החבית מתוף תא המעצר. ושני החסידים יכלו שוב לעבד את ה', הפעם על ידי תפילת מנחה.

הרבי פעם הסביר בהתוועדות (לא בניטל) שלמשחק השחמט יש הרבה הסברים בחסידות. ולכן הרבה חסידים משחקים שחמט או משחקים אחרים בליל ניטל).

ספר המצוות / מצוות לא תעשה רל"ט

במצוה היומית, **מצוות עשה רל"ט**, לומדים שאסור לקחת משכון בעצמו, יש לאפשר לבית הדין לעשות זאת.

מהו משכון? אם מישהו רוצה ללוות כסף, הוא נותן לאדם השני איזשהו חפץ שישמור עליו כדי להוכיח שהוא ישלם חזרה. לדגמא, אם רוצים להלוות 100 ₪ אפשר להשתמש בשרשרת בתור משכון. אם לא מחזירים את ההלוואה, האדם שהלווה את הכסף יכול לקחת את השרשרת, אבל לא יכולים לגנוב זאת, אב בית הדין יכול לקחת את השרשרת אם לא החזירו לו את הכסף.

רמב"ם / הלכות מלוה ולוה פרקים ז', ח', ט'

ברמב"ם היום לומדים עוד הלכות על רבית. לומדים מדוע יש להזהר מלגבות כסף מיהודי אחר ולווא שלא עוברים על רבית.

בפרק ז' - לומדים להזהר בעת התשלום לעובד, כדי שלא לשלם לו עם רבית.

פרק ח' - מלמד שלא לשלם יותר כאשר משלמים באחור, גם זה נקרא רבית, משל, לפעמים כשחייבים לאדם כסף הם מבקשים תשלום נוסף על תשלום מאחר. ליהודי אסור לדרוש תשלום נוסף זה כיון שזה כמו רבית.

בפרק ט' - לומדים מתי מתר לאדם לקנות משהו מבעוד מועד. פעמים רבות אסור למכור משהו שעוד לא צמח בגלל שיתכן וידרשו עבורו יותר מסך משויו האמתי ולא יודעים עדין כמה הוא יהיה שווה (עד שלא רואים כמה אנשים משלמים עבורו בשוק).

זרכי החסידות / לתת צדקה כמו חסיד

סיפור שמסופר על הבעל שם טוב, שנהג לתת הרבה צדקה - מעבר ליכולתו הכלכלית. באו שא, מקום בו היתה ישיבה גדולה בימי חז"ל, תקנו שלא יבזבזו יותר מחמישית מהרכוש על צדקה.

שאלו את הבעל שם טוב, כיצד הוא יכול לתת יותר ממה שקבעו חכמים? הבעל שם טוב ענה: המילה 'מבזבז' היא מלשון בזה - הרכוש שנותר במלחמה. אדם שצריך להלחם בעצמו כדי לתת, לא צריך לתת יותר מחמש - חמישית. אבל אם מישהו נהנה לתת, מדוע תהיה הצדקה שונה מכל הנאה אחרת, כאשר אדם יכול להוציא עליה כפי רצונו/ יכולתו?

הרבי מוסיף על סיפור זה, שיותר מן כסף נזכור את הבטחת ה' - ובחנוני נא בזאת, שאפשר "לבחון" אותם במצות הצדקה. הדבר יגרום לשמחה ותענוג בנתינה וכך אפשר לתת כמה צדקה שרוצים. (ראה ליקוטי שיחות חלק א' עמוד 169)

גאולה ומשיח / פרות הגאולה

בהפטרה של השבוע, ישנו פסוק המשווה בין היהודים לבין צמח שניטע. מהזמן שהיהודים ירדו לגלות במצרים, עד שהגאולה מגיעה הכל משול לצמח שניטע. בזמן הגלות, יהודים יצמחו וימלאו את הארץ עם "פרותיהם".

למה הפונה?

הבעל שם טוב אומר שיהודים הם כמו ארץ יקרה. זה בגלל שליהודי יש נשמה שיכולה לעשות דברים חשובים ונפלאים, על ידי שהיא מתנהגת בדרך שבה ה' רוצה. רק אחרי שיהודים נכנסו לגלות, קבלנו את התורה, קבלנו את הנשמות ואנחנו יכולים לקיים מצוות. בגלל זה קוראים לנו נטיעות בגלות. היות והשכר על ההשגים שלנו יהיה בזמן הגאולה, זו הסבה שכל המצוות שאנחנו "נוטעים" עכשו כמו "יצמחו" בשמיים יבוא. אנחנו צריכים להכיר בכח המיוחד שיש לנו; אם אנחנו מנסים לנטע זרע על ידי שנניח אותו על השלחן, הוא לא יצמח. אם אנחנו ננטע לקיים מצוה בזמן הלא נכון או לגרום לגוי לקיים מצוה, זה גם לא "יצמח" בשמיים יבוא! רק ליהודים יש את הכח המיוחד שהמצוות ינטעו מבפנים בדרך שהם "יצמחו" אנחנו צריכים להשתמש בזמן הגלות כדי "לנטע" הרבה מאד מצוות באדמתנו!